

Terugspoelen naar 1941

'Filmers zijn mensen die hunkeren naar veel licht'

Even hebben we ons afgevraagd: heeft 'Terugspoelen naar 1941' wel zin na alle terug- en vooruitblikken in het voorgaande nummer, ter gelegenheid van het vijftigjarig jubileum. Als gebruikelijk bladerden we voor de jaarlijkse rubriek, waarin vermeld wat veertig jaar geleden plaatsgreep, in de gebonden Veerwerk-jaargang van 1941. In bezet Nederland greep nog voldoende plaats op smalfilmgebied om er in deze laatste maand van 1981 bij stil te staan.

Allereerst even de redactie aan het woord. Uit Het Veerwerk, 10e jaargang januari 1941 over 'Een nieuw filmjaar 1941' enkele fragmenten in de toen geldende spelling:

Het ongeluksjaar 1940 is achteruitgeweken naar de geschiedenis. Een nieuw jaar ligt voor ons, helaas reeds besmet met alle ellende, die 1940 ons bracht. Groot leed heerscht alom. Voor velen is het duister: het heden en de toekomst. Durven wij dan toch te schrijven over het filmjaar 1941, alsof er niets belangrijker was dan onze smalfilm?

Ja, wij durven het. Wij durven het, omdat filmers mensen zijn, die hunkeren naar licht, naar veel licht. Het zijn mensen met open oog voor het leven en zijn vele mogelijkheden. Al worden in deze dagen meer de gruwelijke mogelijkheden openbaar dan de betere, het verlangen naar vrede en licht wordt er slechts vuriger door.

*
*
*

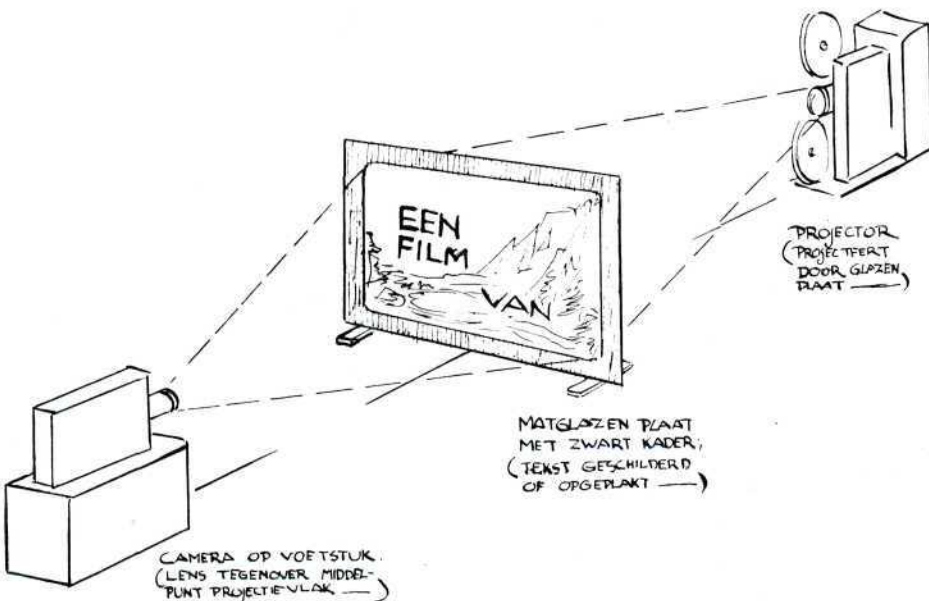
Onder de aardsche dingen heet als cultuurgod de film een groote plaats, naast ons werk, soms ook in ons werk; een plaats, die wij, filmers niet meer afstaan. Daarvoor heeft de film een te vasten greep op ons gekregen, dat levenloze lint, dat toch het rythme van het echte leven in zich draagt.

'Het Veerwerk en 2 dubbeltjes'

Ja lezers, het is zover! De fiscus heeft met de omzetbelasting ook de tijdschriften belast, en ons Veerwerk beladen met 20 ct.

We zijn er zeker van, dat de beurs van iedere lezer voldoende veerkrachtig is, om deze 2 dubbeltjes van zijn zak in onze zak te laten springen. De kwitanties zijn reeds uit voor hen, die nog geen abonnementsgeld betaalden. Willen zij, die reeds f 4,— gireerden, ons nu even de Omzetbelasting voldoen? f 0,20 op giro 16881.

Adm. VEERWERK

Zoo willen wij in '41 met open oogen het leven gadeslaan, opmerkzaam waarnemen en zien wat en hoe wij het in film kunnen weergeven.

Met den vurigen wensch 'Vrede in 1941' meenen wij onzen lezers het beste te kunnen wenschen wat mogelijk is.

Aan de hand van de hierboven geplaatste tekening toont R. ten Kate aan, dat titels met geprojecteerde achtergrond 'niet boven onze kracht gaan' zoals eerder in het tijdschrift was opgemerkt. De bewering van de schrijver was in zijn algemeenheid onjuist. Titels met stilstaande geprojecteerde achtergrond of titels waarbij een van achteren doorbelicht diapositief opgenomen wordt, zijn zeer goed te maken. Proefnemingen hebben mij de overtuiging gegeven, dat zelfs het maken van titels met geprojecteerde bewegende achtergrond (zoals bij de normaalfilm dikwijls gebruikt wordt) voor de amateur mogelijk is, als deze zijn eisen niet te hoog stelt.

Aanschaf van filmliteratuur was een (ook toen) prijzenswaardige zaak, waarvoor niet al te diep in de beurs hoefde te worden getast. Tekst van advertentie: Het kost f 2,40. Maar u spaart er f 24,— aan mis-

lukte films mee uit. Koop HET SMAL-FILMBOEK.

Tijdfilms

Uit een voorwoord: Oostenrijk, Polen, Finland, Noorwegen, 10 mei, de slag in Frankrijk, Albanië; wij leren meer geschiedenis in de praktijk dan op de schoolbanken! Later, als we grijze grootvaders zijn en de smalle gekleurde geluidsfilms, door onze kleinzonen opgenomen zien, zullen we ons af en toe terugtrekken om dat wonderlijk mengsel van wereldhistorie en persoonlijke gebeurtenissen door te lezen.

Zouden we er ook een film van hebben? Het filmen van bezettingstroepen is verboden. Maar volkomen toegestaan is het filmen van een taxi-zeppelin, die met zijn

Wij verzoeken de secretarissen der afdelingen vriendelijk hun verslagen getypt, het papier aan één kant beschreven, in te zenden.

Met potlood geschreven verslagen worden in 't vervolg niet meer opgenomen.

Red. V.V.

Terugspoelen naar 1941

grote gaskist door de lege straten vliegt. Eveneens een close-up van b.v. een brievenbus met witgekalkte rand en wit huisnummer. Een strandjuttersfiets, beladen met wrakhout als brandstof is een echt tijdbeeld, gevolgd door een close-up van de bonnenmap en de leegvliegende huishoudbeurs als trucfilm! Het verknippen van een tennisjasje tot een jurk voor de dochter komt er ook op voor. En de couranten-ballen-perserij, een file voor het distributiekantoor, een bord zuurkool, waarbij iemand à la Charlotte Köhler, denkbeeldige verse worst zit te eten?

Afgewisseld met een enkele belangrijke courantenpagina met grote kop heeft zulk een 'tijd' film zeker waarde, waarbij wij vooral denken aan een later hersteld contact met in Indië vertoevende familiesleden. Die natuurlijk ook ijverig filmen!

Kostbaar orgaan

De algemeen penningmeester J. L. Clement bepleit daadwerkelijke herziening van de afdelingsbijdragen aan de algemene kas. Het komt maar al te vaak voor, dat leden honderden guldens uitgeven aan toestellen films, doch opkomen tegen een uitgave van slechts enkele luttele guldens meer per jaar aan contributie, waarvan zij uiteindelijk toch zelf het profijt trekken.

Het zwaarst drukt op de algemene kas het orgaan. In 1938 bedroegen de kosten van 'Het Veerwerk' 60% van de totale uitgaven. Sedert dien is dit opgelopen tot 76% (1940). Het lijkt bijna of de 'Veerwerk'bijdrage te hoog is. Op Secretariaat, Nat. Filmwedstrijd, drukwerk e.a. moet danig bekibbeld worden. De steeds stijgende kosten van 'Het Veerwerk' vinden hun oorzaak in verhoging van de papierenprijzen, drukkosten, omzetbelasting, enz.

Tegenover de ontvangsten per lid van f 2,50 staan de volgende uitgaven:

'Veerwerk' abonnement	f 2,—
alle overige uitgaven:	
Secretariaat	
Congresskosten	
Nat. Filmwedstrijd	
Propaganda	f 0,50
Drukwerk	
Onkosten Penningmeester	
Diversen, enz. enz.	

Schrijf het ons

Net zoals heden ten dage, zijn nieuwe leden altijd hartelijk welkom. R. Teunissen van de afdeling Propaganda, richtte zich tot de Smalfilmers in Nederland. We ontfangen:

Voor zover wij bij machte zijn u door middel van dit blad te bereiken, wil ik nogmaals proberen u tot actieve 'club-filmers' te bekeren.

Behalve zij, die reeds lid zijn, bedoel ik natuurlijk in de eerste plaats die grote massa filmers welke geen lid van een Afdeling van onze Liga zijn en hen die Algemeen lid zijn, in streken waar meer filmers een Afdeling kunnen vormen.

De beroemde optische fabriek Berthiot brengt u een groothoek-toevoeging en twee tele-lenzen. Deze worden op de normale optiek van uw 8 mm camera geplaatst en geven dan een groothoek-beeld, of 2 en 3 x tele-werking! Voorlopig voor de volgende camera's: Cine Kodak 8 Obj. 2.7 f.f. - Siemens 8 R Ditmar 2.5 f.f. - 1.8 f.f. - Zeiss Movikon K 8 - Eumig alle modellen 8 mm met batterij en cel - Agfa Movex 8.

Blijft in onze mooie, moeilijke en ook enigszins kostbare liefhebberij niet alleen staan. U bereikt hiermee geen bevrediging in uw werk. Zelden (slechts een enkeling uitgezonderd), is er op de Nationale Kinowedstrijd een film be-

Waarom niet montagekijker?

Niemand minder dan onze huidige mede-werker L. H. Tobias krom in de pen om de volgende tekst (het onderwerp blijft actueel - Red.) aan het papier toe te vertrouwen.

Gebruik Nederlandse woorden

Enkele jaren geleden stapte ik een fotohandel binnen om een terugwikkelaar te kopen. U weet wet, zo'n apparaat waarmee men vertoonde films weer projectieklaar maakt. 'Een terugwikkelaar?' zei de bediende, 'u bedoelt een omroller'. Tegenwoordig spreekt bijna ieder van een 'omroller', zelfs in het mooie Smalfilmboek wordt dit on-Nederlandse woord gebruikt. En waarom? Waarom gebruikt men niet het veel betere en Nederlandse woord 'terugwikkelaar', in plaats van omroller van het Duitse woord 'Umroller'. Dezelfde fotohandelaar sprak van 'filament' (Engels), waarmee hij de gloeidraad van een projectielamp

bedoelde. In cabines hoort men operateurs spreken van 'blende' of 'blender', van het Duitse 'Blende', waarmee ze de vlieder van het apparaat bedoelen. Ook in de fotografie spreekt men van het Duitse woord blende waarmee diafragma bedoeld wordt.

Onlangs nog ontving ik een brief van een 'filmexpert'; deze heer had 't over geluidssmalfilms en schreef: 'De soundfilms zijn Duitse norm'. Waarom blijft deze heer niet in 'stijl' en schrijft: 'De toonfilms (v.h. Duitse 'Tonfilm') zijn Duitse norm', of hetgeen het beste was 'De geluidsfilms zijn enz'. Tenslotte is geluidsfilm het enige Ned. woord voor 'soundfilm' of 'Tonfilm'.

M.i. zijn vele dezer woorden ontstaan door ondeskundig verlaten van brochures of folders van smalfilmapparaten uit de Engelse of Duitse taal. De fotohandelaars nemen deze woorden over en zo verspreiden deze zich. Het is zeer

Ingezonden

waarschijnlijk dat, indien het Franse smalfilmformaat 9 1/2 in Nederland meer populair was, men beslist zou spreken van 'Gazette' in plaats van journaal. Sommige mensen vinden het zeer deskundig indien zij veel met vreemde woorden spreken.

Waarom b.v. ook niet een goed Nederlands woord gekozen voor het Engelse 'viewer'. De vertaler van de brochures is waarschijnlijk voor dit woord teruggekeerd. Na enig nadenken vond ik voor dit woord 'montagekijker'. Ogenscheinlijk lijkt dit woord vreemd, doch evenals omroller (hetgeen bovendien geen Nederlands is) zou de vertaler hiermede zeker succes hebben.

Waarom in de smalfilmwereld niet enige goede Nederlandse woorden gelanceerd?
L. H. Tobias

Terugspoelen naar 1941

kroond kunnen worden van iemand die niet in clubverband het filmen 'onder de knie' heeft gekregen; alle goede leerboeken ten spijt.

Als we een mooie film zien, dan kan een geofend filmer slechts gissen hoeveel meter er van weggeknipt is voor hij 'mooi' was. En juist deze wegknipsels; hiervan leert een nieuweling meer dan van alle theorie. Bent u lid van een filmclub dan ziet u veel weggeknipte stukken film die u toevallig zelf niet hebt betaald. Wilt u filmen in clubverband? Schrijf het ons.

Weet u meer filmers? Schrijf het ons. Wilt u wat weten van de Liga: Schrijf het ons.

Wat u wilt weten...? Schrijf het ons! Weet u meer dan wij??? SCHRIJF HET ONS!!!

Over inspiratie

'Compendium' vulde de rubriek... Uit 't wijsgeerige hoecksken! Onderstaande preek kreeg een vriend toebedeeld, van wie de camera op non-actief stond.

'Welnu kerel, wat heb je in het laatste half jaar, dat we elkaar niet gezien hebben, al zo aan film bedreven...'

'Tja, ik pleeg geen films meer, de laatste tijd, zei mijn vriend... reizen kan je niet meer, in ons landje filmverbod hier en filmverbod daar... dan de films zo'n vijftieng procent duurder of nog meer...'

'Waar haal je dan de inspiratie om te filmen vandaan!' Daar hadden we het lek.

'Inspiratie' deed ik érg verwonderd! 'Inspiratie?', waar je die vandaan haalt?' Zeg eens, waar haal je moed vandaan? Moed om te leven, moed om te strijden, moed om iets te ondernemen, om iets aan te pakken, iets te bereiken, als de moeilijkheden je bij 'bossen' aangrijzen...

Ook toen...

'Door een verwisseling op de omkeerinrichting heb ik een verkeerde film terug ontvangen, ter lengte van 50 voet 8 mm film met allerlei straattonen (straatartisten, duiven, touwtjesspringen, enz.). Mijn film bevat mobilisatie-opnamen, die ik zeer gaarne terug had voor complete van een film. Tot nu toe zijn alle nasporingen vergeefs geweest. Misschien kan nu een lezer van 'Het Vee-
werk' mij helpen. Bij voorbaat bedankt voor de moeite'.

Mr. J. P. S. Lucardie

Heek van de tentoonstelling van smalfilmapparaten en toebehoren, welke de afdeling Groningen organiseerde. De heer Meyer op zijn electrisch voortbewogen camerawagen. Op de achtergrond voor het scherm de befaamde dubbele draaitafel van de heer Meyer.

Foto J. Thie Fa. Capi.

zoals in deze tijd. Die moed krijg je uit je zelf, door je geestelijk in te spannen. Evengoed als we uit onze innerlijke kracht moeten putten om onze arbeid voor het dagelijks brood te kunnen uitvoeren, moeten we ook uit die bron putten voor het geest-verkwikkende werk van onze liefhebberijen.

Inspiratie is produkt van de geest, waarvan we echter voor onze filmerij niet zulke doses nodig hebben, als we wel eens veronderstellen. Edison zei altijd, dat de verhouding van inspiratie tot transpiratie ongeveer 1 tot 20 was! Zó is het ook bij onze filmerij! Heus!

Dus? vroeg mijn ietwat onthutste vriend...

Dus?

...je hebt niet de échte belangstelling voor je hobby! Dat is alles! Waaruit wordt de inspiratie licht geboren! Hij heeft het tenslotte toegegeven!

Beoordelen films

In het oktobernummer gaat D. Knecht in op een 'moeilijk probleem', de beoordeling van de films in wedstrijden. Uiteraard bekort volgt hier zijn visie:

Beoordelen van smalfilms in wedstrijden is een uiterst moeilijke zaak. Er zijn niet vele amateurs, die zich daarvan rekenschap geven, hetgeen welbeschouwd verbazingwekkend is, daar zij zelf in de eerste plaats belang hebben bij een juiste beoordeling van het dor hen ingezonden werk. Beoordeling van wedstrijdfilms berustte tot nu toe vrijwel op gevoelsargumenten, waarbij wij hoogstens een enigszins omliggende verdeling hadden tussen de technische en de artistieke kwaliteiten van de film; doch in de kern waren er geen vaste normen. Het is de hoogste tijd, dat wij deze gaan opsporen en vastleggen.

Welke maatstaven nu, moeten worden aangelegd voor de films, die ter beoordeling worden overgelegd? Naar onze mening drie:

- 1e. de film-idee;
- 2e. techniek-beheersing;
- 3e. kunstzinnige uitbeelding.

Dit zijn de drie allesbeheersende factoren, waarom al het andere draait.

Over de film-idee als zodanig valt dit te zeggen, dat deze primair is ten aanzien van de waarde van de film. De film met een technisch-illustere en suprême uitvoering, kan toch een mislukking zijn.

Puntenaantal

Een derde van het totaal te verwerven punten-aantal is voor het film-idee. Het is misschien te weinig, maar het is absoluut niet te veel. We hebben hier immers te doen met scheppingsvermogen, met het intellect, het brein, waaruit een film-gedachte voortkomt.

Dan krijgen we als punt twee: de techniek-beheersing, misschien nog eenvoudiger te spreken van 'techniek', zonder meer. Wat valt daar onder? In de eerste plaats natuurlijk: de fotografie en dan camera-instelling, licht en beeld-hoek. Iemand, die het héél nuchter wil

Om het nieuws 'Uit de afdelingen' wat op te fleuren, waren de bovenstaande vignettes in gebruik.

Terugspoelen naar 1941

kroond kunnen worden van iemand die niet in clubverband het filmen 'onder de knie' heeft gekregen; alle goede leerboeken ten spijt.

Als we een mooie film zien, dan kan een geoeftend filmer slechts gissen hoeveel meter er van weggeknipt is voor hij 'mooi' was. En juist deze wegnipsels; hiervan leert een nieuweling meer dan van alle theorie. Bent u lid van een filmclub dan ziet u veel weggeknipste stukken film die u toevallig zelf niet hebt betaald. Wilt u filmen in clubverband? Schrijf het ons.

Weet u meer filmers? Schrijf het ons. Wilt u wat weten van de Liga: Schrijf het ons. Wat u wilt weten...? Schrijf het ons! Weet u meer dan wij??? SCHRIJF HET ONS!!!

Over inspiratie

'Compendium' vulde de rubriek... Uit 't wijsgeerige hoecksken! Onderstaande preek kreeg een vriend toebedeeld, van wie de camera op non-actief stond.

'Welnu kerel, wat heb je in het laatste half jaar, dat we elkaar niet gezien hebben, al zo aan film bedreven...'

'Tja, ik pleeg geen films meer, de laatste tijd, zei mijn vriend... reizen kan je niet meer, in ons landje filmverbod hier en filmverbod daar... dan de films zo'n vijftientwintig procent duurder of nog meer...'

'Waar haal je dan de inspiratie om te filmen vandaan!' Daar hadden we het lek.

'Inspiratie' deed ik érg verwonderd! 'Inspiratie?', waar je die vandaan haalt?' Zeg eens, waar haal je moed vandaan? Moed om te leven, moed om te strijden, moed om iets te ondernemen, om iets aan te pakken, iets te bereiken, als de moeilijkheden je bij 'bossen' aangrijzen...

Ook toen...

'Door een verwisseling op de omkeerinrichting heb ik een verkeerde film terug ontvangen, ter lengte van 50 voet 8 mm film met allerlei straattonen (straatartisten, duiven, touwtjesspringen, enz.). Mijn film bevat mobilisatie-opnamen, die ik zeer gaarne terug had voor completeering van een film. Tot nu toe zijn alle nasporingen vergeefs geweest. Misschien kan nu een lezer van 'Het Vee-rwerk' mij helpen. Bij voorbaat bedankt voor de moeite'.

Mr. J. P. S. Lucardie

Een hoek van de tentoonstelling van smalfilmapparaten en toebehoren, welke de afdeling Groningen organiseerde. De heer Meyer op zijn electrisch voortbewogen camerawagen. Op de achtergrond voor het scherm de befaamde dubbele draaitafel van de heer Meyer.

Foto J. ThieFa. Capi.

zoals in deze tijd. Die moed krijg je uit je zelf, door je geestelijk in te spannen. Evengoed als we uit onze innerlijke kracht moeten putten om onze arbeid voor het dagelijks brood te kunnen uitvoeren, moeten we ook uit die bron putten voor het geest-verkwikkende werk van onze liefhebberijen.

Inspiratie is produkt van de geest, waarvan we echter voor onze filmerij niet zulke doses nodig hebben, als we wel eens veronderstellen. Edison zei altijd, dat de verhouding van inspiratie tot transpiratie ongeveer 1 tot 20 was! Zó is het ook bij onze filmerij! Heus!

Dus? vroeg mijn ietwat onthutste vriend...

Dus?

...je hebt niet de échte belangstelling voor je hobby! Dat is alles! Waaruit wordt de inspiratie licht geboren!

Hij heeft het tenslotte toegegeven!

Beoordelen films

In het oktobernummer gaat D. Knecht in op een 'moeilijk probleem', de beoordeling van de films in wedstrijden. Uiteraard bekort volgt hier zijn visie:

Beoordelen van smalfilms in wedstrijden is een uiterst moeilijke zaak. Er zijn niet vele amateurs, die zich daarvoor reukenschap geven, hetgeen welbeschouwd verbazingwekkend is, daar zij zelf in de eerste plaats belang hebben bij een juiste beoordeling van het dor hen ingezonden werk. Beoordeling van wedstrijdfilms berustte tot nu toe vrijwel op gevoelsargumenten, waarbij wij hoogstens een enigszins omlijnde verdeling hadden tussen de technische en de artistieke kwaliteiten van de film; doch in de kern waren er geen vaste normen. Het is de hoogste tijd, dat wij deze gaan opsporen en vastleggen.

Welke maatstaven nu, moeten worden aangelegd voor de films, die ter beoordeling worden overgelegd? Naar onze mening drie:

- 1e. de film-idee;
- 2e. techniek-beheersing;
- 3e. kunstzinnige uitbeelding.

Dit zijn de drie allesbeheersende factoren, waarom al het andere draait.

Over de film-idee als zodanig valt dit te zeggen, dat deze primair is ten aanzien van de waarde van de film. De film met een technisch-illustere en suprême uitvoering, kan toch een mislukking zijn.

Puntenaantal

Een derde van het totaal te verwerven punten-aantal is voor het film-idee. Het is misschien te weinig, maar het is absoluut niet te veel. We hebben hier immers te doen met scheppingsvermogen, met het intellect, het brein, waaruit een film-gedachte voortkomt.

Dan krijgen we als punt twee: de techniek-beheersing, misschien nog eenvoudiger te spreken van 'techniek', zonder meer. Wat valt daar onder? In de eerste plaats natuurlijk: de fotografie en dan camera-instelling, licht en beeldhoek. Iemand, die het héél nuchter wil

Om het nieuws 'Uit de afdelingen' wat op te fleuren, waren de bovenstaande vignetten in gebruik.

Terugspoelen naar 1941

zeggen vat het samen: *fotografie* en dan is dat ook eigenlijk juist. Iemand die fotografisch zijn weetje weet, heeft verstand van licht-technische trucs en die weet ten opzichte van de lichtval de juiste beeldhoek te kiezen.

Ook hiervoor moeten we één derde van de totaliteit van het te bereiken punten-tal als juist aannemen. Niet meer, niet minder.

Uitbeelding

Tenslotte punt drie: de kunstzinnige uitbeelding. Laten wij even resumeren: we hebben nu een film-idee, die goed is en we hebben een technisch goed gefilmde weergave daarvan. Wat blijft er dan nog over? De finishing touch: het snijden en het monteren, het artistiek afronden, het inbrengen van het juiste tempo. Het ritme.

Idee en kunstzinnige uitbeelding raken hier elkaar en zo zien we – typisch logisch – de techniek in het midden staan, belangrijk, maar niet alleen overheersend. Ondergeschikt zelfs aan de idee – de gedachte – en de uitbeelding – de concreet geworden gedachte.

Ook voor deze derde maatstaf leg ik één derde aan. Tien punten per maatstaf, totaliteit dertig. Resultaat de idee en de uitvoering daarvan (1 en 3) zijn dubbel zoveel waard als de techniek.

Het moge verbijsterend klinken voor allen, die gewend zijn aan indeling in categorieën (documentaire films, reisfilms, speelfilms, reportagefilms, absolute en fantasiefilms), doch ik zou het wagen op

algehele afschaffing van categorieën. Sterker: ik voorspel, dat we ééns nationaal en internationaal, tot deze eenvoudige, doch in wezen volstrekt logische, afschaffing van al die eindeloze indelingen zullen komen.

Formaten

De vraag blijft nog, of wij de inzendingen naar formaten moeten scheiden? Waarom eigenlijk ook dit niet afgeschaft? Er is volstrekt geen verschil, behalve dat de 16 mm-werkers in bepaalde opzichten over 'meer mogelijkheden' beschikken. Van de kleurenfilm spreek ik nu niet. Ik weet nu, dat de 8 mm film achterblijft. Die zou dus geen gelijke kans maken in een competitie met de 16 mm.

Doch overigens? Ik zou er geen bezwaar in zien, alles bijeen te nemen, evenmin als ik er bezwaar in zie ze wél te scheiden. Het is namelijk geen steek werk meer. Zijn er dus bezwaren, dan scheid men de 16 mm en 8 mm, als formaten.

Even geduld

Aan het einde nog wat kort knipwerk. Een blad precies op maat volschrijven, is een kunst die ook in 1981 duchtige en blijvende oefening vergt. Zo ging dat toen:

Door de vele actuele artikelen over de bekroonde films moesten enkele belangrijke, reeds gezette stukken overstaan tot het volgende nummer.

Service!

De ANWB keek vooruit. Gezien op een paginagrootte advertentie. Geïllustreerd met fraaie foto's en bijzonderheden hoe die werden vervaardigd. En voorzien van de volgende tekst:

Nu ziet u ze niet meer elke dag, maar wanneer de mensheid in het 'tweede benzinetijdperk' zal zijn gekomen, verwacht u, dat alle wegbakens van de ANWB weer paraat zullen zijn. Helpt daarom nu mee, dat prachtige werk van de grote Toeristenbond in stand te houden. Werft leden! ANWB - Hoofdkantoor: Parkstraat 18-20, Den Haag.

SMALFILM-KEURING.

Naar aanleiding van onze berichten in het Meinummer over keuring en verplichte aansluiting bij den Bioscoopbond ontvingen wij een oproep een bezoek te brengen aan het Departement van Volksvoorlichting, waar wij een onderhoud hadden met den leider van het Bureau Filmzaken (niet Smalfilmzaken zoals abusievelijk vermeld is), den heer A. J. Richèl. Daarbij werd ons medegedeeld, dat men in de toekomst geen onderscheid meer maakt tusschen de filmformaten, wat de keuring betreft. Dat is begrijpelijk. Iets, dat op normaalfilm niet gezien mag worden, mag ook niet op smalfilm worden vertoond.

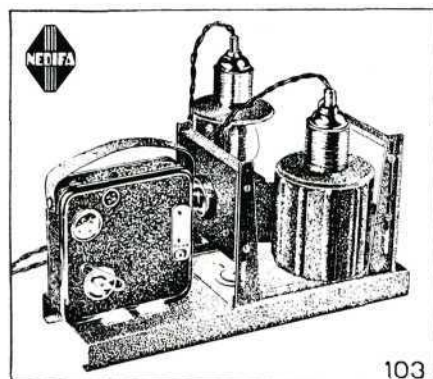
Op ons verzoek, om aan te willen geven, hoe de amateurs vrijgelaten worden, gaf de heer Richèl ons de volgende mededeeling ter publicatie:

„Een amateur is iemand die alleen voor zijn genoegen films maakt, zonder daarvoor betaling te krijgen, of opdracht van derden heeft, of de bedoeling heeft achteraf de films te verhuren of tegen vergoeding te vertoonen.

Zoodra de films buiten den huiselijken kring worden vertoond, moeten deze, zooals alle andere, gekeurd zijn”.

Ieder werkelijk amateur ziet dus uit deze officieele gegevens, dat hij voor zijn amateur-werk wordt **vrijgelaten**.

Men kan dus in de vakantie als amateur gerust filmen, als men maar let op de verbodsborden en het verbod tot opnemen van leden en onderdeelen der weermacht. Een definitieve regeling is in voorbereiding. Red.

TITELN EEN GENOT!

Wan het gaat nu vlug, gemakkelijk en goed met het

Nedifa-titel apparaat.

Het toestel heeft twee reflectors, een vloeivende sluiters op alle camera's passend. Prijs f 19,60.

Alleenverkoop voor Nederland:
J. P. VOS, Bazarstr. 15, DEN HAAG.

Terugspoelen naar 1941

We kondigen ze nu reeds aan:
G. Mons, Eindhoven: 'Waar een wil is, is een weg'.
Theo de Wit: 'Over film'.
N. Schäfer: 'n Simpele fader'.
H. Elsinga: 'Van geknutsel en trucfilms'.
J. Nieuwenhuis: 'Het projecteren van kleurenfilms'.
R. Teunissen: 'Een periscoop op de lens', enz. enz.

Briefpapier

Wij hebben een beperkte hoeveelheid uniform afdelingsbriefpapier laten aanmaken, dat tegen kostprijs en porto bij het Algemeen Secretariaat verkrijgbaar is. De naam van de afdeling, alsmede het secretariaatsadres moeten zelf ingevuld worden. De prijzen zijn: 100 vel f 1,—; 100 vensterenveloppen f 1,50, exclusief porto.

Rectificatie

In ons vorige nummer is door een vergissing ter drukkerij, een mededeling opgenomen, dat rechtsvragen voor abonnees kosteloos werden beantwoord.

Dit is een stukje, afkomstig uit een ander tijdschrift, dat op de betreffende drukkerij gedrukt wordt, doch dat niet in ons blad thuisbehoort. Trouwens we zijn ook niet overstroomd met rechtsvragen op smalfilmgebied, maar mocht men ooit advies nodig hebben, dan zullen wij gaarne een advocaat opgeven, die zelf ook smalfilmer is en tenslotte een uitmuntend rechtsgeleerde.

Uw smalfilm

wordt met zorg behandeld
door Filmbedrijf

„FILCA”

Speciaal adres
voor verkleinen

16 mm op 9,5 mm
f 0,45 p. meter 9,5 mm film

16 mm op 8 mm
f 0,50 p. meter 8 mm film

8 mm duplicaat
f 0,40 per meter

HEERENGRACHT 31 — LEIDEN

Heren!! Laat dit Veerwerk geopend, met dit plaatje goed zichtbaar, op de huiskamertafel liggen. Als de praktische huisvrouw het heeft ontdekt wordt u belijst verwend met zo'n gerieflijk Amerikaans film-vest!

Advertentie

Ingevolge ons daartoe gedane verzoeken delen wij mede, dat in advertenties, waarin goederen worden aangeboden, de uitdrukkingen 'Voor hoogste bidder', 'Voor meestbiedende te koop', 'Bod gevraagd op', niet meer toegelaten zijn. Men kan artikelen alleen aanbieden onder de woorden: 'Te koop' of 'Aangeboden'. Eventueel genoemde prijzen blijven voor de verantwoording van de steller der advertentie.

Deze maatregel heeft ten doel, de veel te hoge prijzen voor tweedehands camera's te drukken en de bonafide fotohandel te beschermen.

Binnenkomende advertenties, die bedoelde uitdrukkingen bevatten, zullen worden gewijzigd in 'Te Koop'.

N.V. Uitgeversmaatschappij
'FOCUS'.

Tenslotte, voor de goede orde, benadrukken wij dat het geen zin heeft bij het NOVA-kantoor te reageren op uitlatingen in dit artikel. Sommige (te snelle) lezers, die toch het jaartal 1941 over het hoofd zien, kunnen menen dat bepaald nieuws uit die vervlogen dagen actueel is. Vandaar!

Jos Vanger